

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ

# ΕΚΦΡΑΞΗ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΗΣ ΠΤΕΡΥΓΑΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 2012

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 272

ΤΙΜΗ €1

ΤΙΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ €2

ΟΧΙ ΣΤΟΝ  
ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ  
ΝΑΙ ΣΤΗΝ  
ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ  
MİLLİYETÇİLİĞE  
HAYIR  
YENİDEN  
BİRLEŞMEYE  
EVET

# ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ

**Ανάγκη για ένα εναλλακτικό πρόγραμμα  
και πανευρωπαϊκό συντονισμό των αγώνων**



Δεν υπάρχουν  
εθνικές λύσεις  
στην κρίση

Σελίδα 2

Τι αντιπροσωπεύει  
ο Σταύρος Μαλάς

Σελίδα 3

Η νίκη του  
Τσιάβες, νίκη των  
εργαζομένων

Σελίδα 6

# Δεν υπάρχουν εθνικές λύσεις στην κρίση

Ο διαχωρισμός των κρατών σε οικονομικά πετυχημένα και αποτυχημένα, είναι από τα ιδεολογικά όπλα που χρησιμοποιούνται πανευρωπαϊκά από τους κυβερνώντες και τα Μέσα Ενημέρωσης για να περάσουν τις πολιτικές των μνημονίων και των μέτρων λιτότητας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η Ελλάδα συγκαταλέγεται στους αποτυχημένους, ενώ η Γερμανία στους πετυχημένους. Η Ελλάδα της «τεμπελιάς» και «ανοργανωσίας» χρειαζόταν δανεικά για να μπορεί να ζει πέραν των πραγματικών δυνατοτήτων της, ενώ η άρτια οργανωμένη γερμανική «μηχανή» έδινε δανεικά που έβρισκε μέσα από πραγματική ανάπτυξη. Τώρα είναι καιρός για «εξυγίανση».

Η αλήθεια όμως είναι διαφορετική. Χωρίς να αμφισβητείται η ανωτερότητα των γερμανικών παραγωγικών δυνατοτήτων, τα δάνεια της Ελλάδας ήταν τόσο απαραίτητα για την ίδια όσο και για τη Γερμανία. Η ενίσχυση των καταναλωτικών δυνατοτήτων της Ελλάδας, αλλά και της Ισπανίας, Πορτογαλίας, Ιταλίας κ.λπ. με δανεικά, ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για να συνεχίσει η γερμανική οικονομία να εξαγάγει σημαντικό μέρος της παραγωγής της και συνεπώς να αναπτύσσεται οικονομικά.

Για την κρίση δεν φταίνε τα δάνεια της Ελλάδας, Ιταλίας, Ισπανίας. Αντίθετα, ήταν απαραίτητα για να συγκαλύπτεται η ύπαρξη της κρίσης.

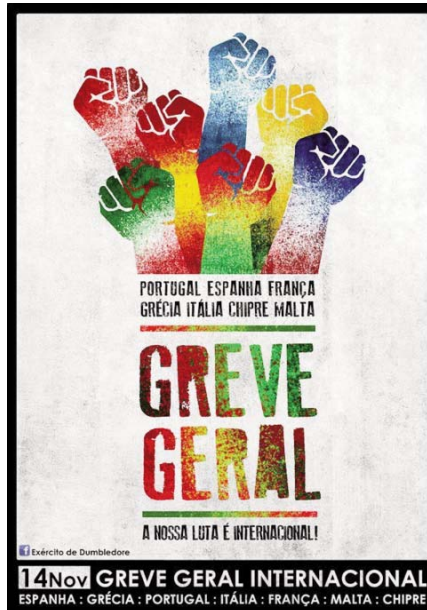
Τα δάνεια, η υπερχρέωση αυτών των χωρών και πολλών άλλων, κράτη σε στα μαλακά μια κρίση του παγκόσμιου συστήματος που υπάρχει από τη δεκαετία του 1970. Ενός παγκόσμιου συστήματος για το οποίο τα δανεικά ήταν απαραίτητα για να μπορούν να αγοράζονται τα προϊόντα που παρήγαγαν τα εργοστάσια του, οι υπηρεσίες του. Όπως απαραίτητες ήταν και οι φούσκες στα χρηματιστήρια, στα ακίνητα, για να νιώθουν οι άνθρωποι πιο πλούσιοι, να βάζουν υποθήκες και να μπορούν πιο εύκολα να δανείζονται.

Αυτό που ονομάζουν κρίση χρέους δεν είναι κατάληξη της εθνικής αδυναμίας κάποιων χωρών να επιβιώσουν χωρίς δανεικά, αλλά η κατάληξη της αδυναμίας του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος να λειτουργήσει χωρίς δανεικά. Τα χρέη των αδύνατων χωρών ήταν αναγκαία για να υπάρξει ανάπτυξη στις δυνατές. Τα δανεικά της Ελλάδας ήταν τόσο απαραίτητα για την ίδια όσο και για τη Γερμανία. Η είσοδος της Γερμανίας σε κρίση στο άμεσο μέλλον θα είναι η πιο σαφής απόδειξη.

Για αυτό το λόγο οι οικονομικές συνταγές των μέτρων λιτότητας που τα επιτελεία του κεφαλαίου και η Τρόικα προσπαθούν να προωθήσουν είναι εντελώς αδιέξοδες. Προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την κρίση, της οποίας το ξέσπασμα απομάκρυναν για χρόνια με δανεικά και υπερχρεώσεις που διεύρυναν τις πραγματικές δυνατότητες της αγοράς. Πώς; Συρρικνώνοντας τις

δυνατότητες της αγοράς. Με περικοπές μισθών, επιδομάτων, και ζητώντας από τις κοινωνίες να ξεκινήσουν την εξόφληση των δανείων που ήταν απαραίτητα ώστε να μην υπάρξει η κατάρρευση από πολύ προηγούμενος. Η κατάσταση είναι αδύνατη.

Η λιτότητα που σήμερα προσπαθούν να προωθήσουν σαν δοκιμασμένη, πετυχημένη οικονομική πολιτική - που στα σίγουρα, παραδέχονται, κουβαλά πόνο για «τον απλό άνθρωπο» στα αρχικά στάδια - έχει νόημα, από οικονομικής άποψης μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα, σε ένα γενικό πλαίσιο όπου το παγκόσμιο σύστημα έχει ακόμα



δυνατότητες ανάπτυξης. Με τη λιτότητα σε μια χώρα, η συγκεκριμένη χώρα μπορεί να παράγει πιο φτηνά, να ανταγωνιστεί πιο αποτελεσματικά και να αυξήσει το κομμάτι της από τη γενική ανάπτυξη. Όμως από δεκαετίες τώρα το παγκόσμιο σύστημα έχει χάσει τις δυνατότητες πραγματικής ανάπτυξης.

Τα μνημόνια και η λιτότητα, όχι μόνο σε μια χώρα αλλά σε πολλές, σε αριθμό χωρών που συνεχώς θα μεγαλώνει, σε συνθήκες ενός παγκόσμιου συστήματος που καταρρέει, είναι εντελώς αδιέξοδα, επιταχύνουν απλά την κατάρρευση, είναι «συνταγές αυτοκτονίας» θα πει ο Joseph Stiglitz πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, νομπελίστας - που είχε το θάρρος να τους κατηγορήσει ότι οι πολιτικές του ΔΝΤ που εκφράζουν κύρια τα συμφέροντα των μεγάλων τραπεζών καταστρέφουν τον κόσμο.

Η λιτότητα στις διάφορες χώρες, όπως και η επιστροφή των χωρών της Ευρώπης στα εθνικά τους νομίσματα, που μόνος στόχος και των δυο αυτών συνταγών είναι η ενίσχυση των οικονομικών δυνατοτήτων κάθε χώρας σε βάρος των άλλων, είναι το ξεκίνημα του εμπορικού πολέμου μεταξύ των χωρών. Του εμπορικού πολέμου που σε συνθήκες γενικευμένης κρίσης είναι ο προάγγελος των άλλων πολέμων.

Το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα βρίσκεται σε τροχιά που θα καταστρέφει τις ζωές των ανθρώπων.

Μόνο ένα πρόγραμμα για πανευρωπαϊκή κατάργηση του ιδιωτικού χαρακτήρα όλων των τραπεζικών ιδρυμάτων, κατάργηση του δημόσιου χρέους όλων των χωρών και πανευρωπαϊκό σχεδιασμό των επενδύσεων μπορεί να δώσει ξανά προοπτική ανάπτυξης στην Ευρώπη και θεραπεία του καρκίνου της φτώχειας και της ανεργίας.

Το χρήμα θα πρέπει να παρέχεται όχι με κριτήριο τα κέρδη των τραπεζικών ιδρυμάτων, αλλά τις πραγματικές ανάγκες αλλά και δυνατότητες των διάφορων τομέων. Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο με την εθνικοποίησή τους. Που σε συνδυασμό με τον κοινωνικό έλεγχο θα εξυπηρετήσουν επιτέλους την κοινωνία. Είναι απαραίτητο οι τομείς στους οποίους χρειάζεται ανάπτυξη. Από τις συγκοινωνίες μέχρι την παιδεία, την υγεία, τη βιομηχανία. Που κάτω από τις σημερινές οικονομικές συνθήκες της απαίτησης για εξόφληση των εθνικών χρεών - που είναι στην ουσία χρήμα που θα πρέπει οι λαοί μέσα από απέραντο πόνο, φτώχεια και ανεργία να επιστρέψουν στις τράπεζες - και διατήρησης του ιδιωτικού χαρακτήρα των τραπεζών και των μονοπωλίων θα μαρμαζώνουν και θα συρρικνώνονται.

Για να είναι δυνατή η εφαρμογή μιας τέτοιας πολιτικής απαιτείται το ξεκίνημα των προσπαθειών για το κτίσιμο του πανευρωπαϊκού κοινού μετώπου των συνδικάτων και των δυνάμεων της Αριστεράς. Έστω και τώρα, έστω και με τόση καθυστέρηση.

Δεν υπάρχουν εθνικές λύσεις σήμερα. Προσπάθεια αναζήτησης τέτοιων λύσεων την επόμενη περίοδο θα αποκαλύπτεται ξανά και ξανά σαν η μεγαλύτερη χίμαιρα. Όσο η αναζήτηση είναι εθνική και το τραπεζικό σύστημα ιδιωτικό, στα χέρια 10 γιγάντων που ελέγχουν την παγκόσμια κυκλοφορία του χρήματος, αυτοί θα καθορίζουν την ατζέντα. Το πιο δυνατό όπλο των εργαζομένων, η διεθνής πάλη και διεκδικήσεις, που εγκαταλείφθηκαν με τόσο απόλυτο τρόπο, σαν κάτι εκτός πραγματικότητας, θα αναδυθεί ξανά και ξανά ως η μόνη ρεαλιστική προοπτική.

**Σωτήρης Βλάχος**

## ΓΑΖΑ: Το απόλυτο αδιέξοδο



Ακόμα μια φορά η Γάζα έζησε τη φρίκη των βομβαρδισμών και του θανάτου κάτω από τους ανελήτους ισραηλινούς βομβαρδισμούς. Για ακόμα μια φορά επιτεύχθηκε εκειχειρία κάτω από το βάρος των αδιεξόδων της κατάστασης, μόνο και μόνο για να ακολουθηθεί σε κάποια φάση από νέα φρίκη και νέα εκειχειρία.

Πουθενά στον κόσμο η προσπάθεια λύσης εθνικών προβλημάτων μέσα από τις διαπραγματεύσεις των εθνικών κρατών και ακόμα χειρότερα τον πόλε-

μο, δεν έχει επιδείξει τα απόλυτα αδιέξοδά της τόσο ξεκάθαρα όσο στη σύγκρουση Ισραήλ-Παλαιστίνης.

Δεν υπάρχουν εθνικές λύσεις. Δεν υπάρχουν λύσεις που να διατηρούν τα εθνικά κράτη ανέπαφα, με τις οικονομίες να εξακολουθούν να λειτουργούν ανταγωνιστικά ή μια με την άλλη, διότι αυτή ακριβώς η λειτουργία και ο ανταγωνισμός για κρατική επιβίωση είναι η πηγή των αδιεξόδων και της σύγκρουσης. Σύγκρουση στην οποία η παγκόσμια οικονομική κρίση θα δίνει ολοένα και

περισσότερο φρικιαστικό χαρακτήρα. Η συνεργασία των λαών και των κινημάτων μπροστά στα παγκόσμια αδιέξοδα, οικονομικά, εθνικά και όλων των άλλων μορφών θα αναδεικνύεται ολοένα και πιο έντονα αυτούς τους παραγόμενους καιρούς ως η μόνη ρεαλιστική προοπτική. Στη γη της Παλαιστίνης αυτό μπορεί μόνο να εκφραστεί με αναζήτηση από τους Παλαιστίνιους συμμαχιών μέσα στα κινήματα ειρήνης και γενικά το εργατικό κίνημα των Ισραηλινών.

**Σ.Β.**

## ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

### Νεοφιλελεύθερη λαίλαπα

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ παγκόσμια οικονομική κρίση, με τις καταστροφικές συνέπειές της, κυρίως για τους εργαζόμενους, σίγουρα δεν έπεσε από τον ουρανό. Όλοι οι παράγοντες που την προηγούμενη περίοδο συνδύστηκαν για να σπρώξουν την οικονομία προς τα πάνω, τώρα την σπρώχνουν σε μιν ανεξέλεγκτη καθοδική πορεία. Η συσσώρευση του πλούτου στη βάση της άνησης κατανομής οδήγησε σε ανάλογη συσσώρευση φτώχειας και μιζέριας στην άλλη άκρη του κοινωνικού φάσματος. Η υπερπαραγωγή από τη μια και η αδυναμία κατανάλωσης από την άλλη, οδήγησε ολοταχώς στην ύφεση την οποία η αστική τάξη προσπάθησε να αποφύγει μέσω μιας πρωτοφανούς πιστωτικής επέκτασης. Σ' αυτό το πανηγύρι της κερδοσκοπίας πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραμάτισαν οι τράπεζες. Όταν όμως οι πιστώσεις έφτασαν στα όρια τους ολόκληρη η δομή άρχισε να καταρρέει. Το αποτέλεσμα ήταν η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Η προσπάθεια διάσωσης του τραπεζικού συστήματος μέσα από τεράστια ποσά κρατικού χρήματος είναι ο βασικός από τους παράγοντες της εκτόξευσης των δημόσιων χρεών, τα οποία τώρα καλείται να αποπληρώσει η εργατική τάξη.

**ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ**, αστοί οικονομολόγοι και αυτόκλητοι «αναλυτές» προσπαθούν τώρα ανεπιτυχώς να εξηγήσουν το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης. Είναι οι ίδιοι που όλη την προηγούμενη περίοδο της οικονομικής «άνθησης» -της χρηματιστηριακής απάτης και της φούσκας των ακινήτων- κορόιδευαν τη μαρξιστική ανάλυση και διαβεβαίωναν ότι ο οικονομικός κύκλος έχει καταρτηθεί, η μαζική ανεργία ανήκει στο παρελθόν και ότι το τέρμα του πληθωρισμού έχει δαμαστεί. Τώρα οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι οδύρονται. Μας πληροφορούν ότι είμαστε στη μεγαλύτερη κρίση από τη δεκαετία του '30 και ελπίζουν ότι κανένας δεν θα προσέξει την εκθαμβωτική αντίθεση ανάμεσα σ' αυτά που λένε τώρα και σε αυτά που έλεγαν μόλις χτες. Αλλά οι οικονομικές τους αναλύσεις δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να δικαιολογούν ένα εκφυλισμένο και χρεοκοπημένο καπιταλιστικό σύστημα.

ΕΤΣΙ και στην περίπτωση της Κύπρου, όπου η οικονομία για δεκαετίες παρουσίαζε συνήθως ανοδικούς ρυθμούς ανάπτυξης, καταβάλλεται από όλους αυτούς τους «ειδικούς» μια προσπάθεια να στηθεί το αφήγημα περί «ατυχήματος». Ότι, δηλαδή, όλα έβαιναν καλώς και αυτό που έφερε την οικονομία στο σημερινό κατάντημα με την Τρόικα και τα μνημόνια είναι κάποιου λανθασμένου χειρισμοί (κυρίως της κυβέρνησης «που δεν πήρε πιο νοηρία τα επόμενα μέτρα»), το σπάταλο κράτος (που οι ίδιοι δημιούργησαν), κ.λ.π. και όχι οι συνέπειες της παγκόσμιας κρίσης και των αδυσώπητων νόμων της «οικονομίας της αγοράς», της οποίας οι ίδιοι είναι θιασώτες. Αποφεύγουν βέβαια να αναφέρουν ότι το «ατύχημα» συνέβη σε όλη την οικονομία της Ευρώπης και τον ΗΠΑ. Με αυτές τις επιφανειακές προσεγγίσεις μπορεί να ικανοποιούν τις πολιτικές τους αντιπάθειες και τις ιδεολογικές τους αγκυλώσεις, ταυτόχρονα όμως λειτουργούν ως μοχλό του ίδιου του συστήματος το οποίο αφήνουν άθικτο, την ίδια στιγμή που παραπονιούνται για τα αποτελέσματά του!

Η ΛΑΙΑΠΑ των νεοφιλελεύθερων πολιτικών της Τρόικας είναι πια φανερό ότι στοχεύει όχι στη διάσωση των υπερχρεωμένων κρατών, αλλά στη διάσωση του κερδοσκοπικού καπιταλιστικού οικονομικού μοντέλου. Κι αυτό εδράζεται σ' ένα σταθερό άξονα πολιτικής: τη λιτότητα, δηλαδή την υποτίμηση της εργασιακής δύναμης, τη βίαιη αναδιανομή εισοδήματος και εξουσίας υπέρ του κεφαλαίου (π.χ. τράπεζες), που οδηγεί στη φτωχοποίηση της κοινωνίας, στην εξθλίωση, την ανεργία. Και τελικά, στην κατασκευή ενός νέου τύπου Ευρωπαϊκού εργαζόμενου, του «λευκού Κινέζου».

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ σε όλα αυτά δεν μπορεί να είναι η υποστήριξη περαιτέρω «μεταρρυθμίσεων» που εντείνουν την ύφεση, αλλά ένα πρόγραμμα προς την κατεύθυνση της ανατροπής του νεοφιλελευθερισμού και των κοινωνικών συνθηκών που τον γεννούν. Το να ισχυρίζεται κανείς ότι η σημερινή κοινωνία είναι ανίκανη να βρει μια βιώσιμη εναλλακτική λύση σε αυτό το σάπιο και εκφυλισμένο σύστημα είναι πραγματικά προσβολή για την ίδια την ανθρωπότητα.

# Τι αντιπροσωπεύει ο Σταύρος Μαλάς

Όταν άρχισε η συζήτηση στο ΑΚΕΛ αυτή η εφημερίδα τάχθηκε ανεπιφύλακτα υπέρ της υποψηφιότητας Χριστόφια. Η άποψή μας ήταν ότι ο νυν Πρόεδρος είχε τις καλύτερες πιθανότητες να διεκδικήσει την Προεδρία για την Αριστερά. Η απίστευτη πίεση που εξασκούσε η Δεξιά αλλά και ολόκληρη η αντιπολίτευση οδήγησε τον Δημήτρη Χριστόφια και το ΑΚΕΛ σε αναζήτηση μη Ακελικού υποψηφίου. Αυτή η αναζήτηση κατέληξε στο πρόσωπο του Σταύρου Μαλά που διεκδικεί την Προεδρία σαν ανεξάρτητος υποψήφιος με την υποστήριξη του ΑΚΕΛ.

Αυτή η εξέλιξη αποτελεί φαινομενικά υποχώρηση για το ΑΚΕΛ. Μετά από πέντε χρόνια διακυβέρνησης από τον απόλυτα «δικό τους» Δημήτρη Χριστόφια επιστρέφουν στα γνώριμα χωράδια της υποστήριξης μη Ακελικού, «προοδευτικού» υποψηφίου. Για όσους θυμούνται, ο όρος «προοδευτικός» ήταν μια απόπειρα του ΑΚΕΛ να αντιμετωπίσει την αντικομμουνιστική υστερία απαλλάσσοντας τα μέλη και τους συνεργάτες του από την «κατηγορία» του κομμουνιστή. Με την επιλογή Μαλά, η ηγεσία του ΑΚΕΛ προσπάθησε να εκτονώσει την πίεση στο κόμμα και να διευρύνει τη δεξαμενή άντλησης ψηφοφόρων πέρα από τον κομματικό χώρο.

Αν όμως πιο ψύχραιμα την κατάσταση τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι. Οι σημερινές συνθήκες είναι εντελώς διαφορετικές από το παρελθόν. Η προεδρία Χριστόφια μπορεί να έφερε και δύσκολες μέρες για την Αριστερά, αλλά έσπασε μια για πάντα τη μυθολογία του αδύνατου μιας αριστερής προεδρίας. Το ΑΚΕΛ δεν είναι πια ο αιώνιος φτωχός συνταίριος σε κάποια δεξιά Κυβέρνηση. Δική του συμμετοχή σε οποιαδήποτε Κυβέρνηση θα είναι πρωταγωνιστική - γι' αυτό άλλωστε και η προσπάθεια των αντιπάλων του κ. Μαλά να τον παρουσιάσουν σαν Ακελικό υποψήφιο και των υποστηρικτών του να τονίζουν την ανεξαρτησία του.

Προγραμματικά, οι θέσεις του κ. Μαλά δεν έχουν τίποτε το ριζοσπαστικό που να αποτελέσει ρήξη με το σύστημα. Κινείται μέσα στα γνωστά «κεντρο-αριστερά» πλαίσια που κινείται ολόκληρη η σοσιαλδημοκρατία της Ευρώπης. Αυτό που προτείνει είναι ουσιαστικά η μέγιστη προστασία των εργαζομένων μέσα στα πλαίσια του καπιταλισμού όπως τον ξέρουμε σήμερα. Στη σημερινή εποχή της οικονομικής κρίσης αυτό δεν σημαίνει βελτίωση της ζωής τους αλλά αντίθετα μείωση του βιοτικού τους επιπέδου. Στην καλύτερη περίπτωση, το πετσόκομμα αυτού του βιοτικού επιπέδου δεν θα πάρει τις διαστάσεις που επιθυμούμε οι αστοί και η δεξιά. Αυτή όμως ήταν και η πολιτική του Δημήτρη Χριστόφια στην Προεδρία και του ΑΚΕΛ όλη

αυτή την περίοδο. Η υποψηφιότητα Μαλά δεν σπρώχνει το ΑΚΕΛ πιο δεξιά, όπως γινόταν στο παρελθόν με τους Μακάριο, Κυπριανού, Παπαδόπουλο ή ακόμα και τον Βασιλείου. Η υποψηφιότητα Μαλά εκφράζει την πολιτική του ΑΚΕΛ μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες αυτής της εποχής. Οι μικροδιαφορές που παρουσιάζονται σε διάφορες δηλώσεις του είναι δευτερεύουσας σημασίας και τις περισσότερες φορές προκύπτουν από τη σχετική απειρία του στις δημόσιες σχέσεις ενός πολιτικού κλίματος γεμάτου με ανταγωνισμό και επιθετικότητα.

Δεν είναι λοιπόν δόκιμο να συγκρίνουμε τη συγκεκριμένη πρόκριση της υποψηφιότητας Μαλά από το ΑΚΕΛ σαν μια συνεργασία με τη Δεξιά όπως τις προηγούμενες. Το ΑΚΕΛ εξακολουθεί να παραμένει απελπιστικά μόνο του στη μάχη ενάντια σε μια Δεξιά που έχει αποχαλινωθεί εντελώς την τελευταία διετία. Είναι ουσιαστικά η μόνη δύναμη που έχει τη δυνατότητα να σταθεί ανάχωμα στην επέλαση τόσο του άκρατου νεοφιλελευθερισμού όσο και της ακροδεξιάς και του νεοφασισμού. Είναι η μόνη δύναμη που είναι καταδικασμένη να σταθεί εμπόδιο στους σωβινιστές και τους ρατσιστές. Και το ΑΚΕΛ σήμερα, σ' αυτές τις προεδρικές εκλογές επέλεξε να εκφραστεί, και εκφράζεται, μέσα από την υποψηφιότητα Μαλά.

Λέγατε ότι η επιλογή του ΑΚΕΛ έγινε για να φορτώσει μια βέβαιη ήττα σε άλλους ώμους και να μειώσει τις δικές του απώλειες από τις αποτυχίες της διακυβέρνησης Χριστόφια. Ωστόσο, είναι αδύνατο να μην συνειδητοποιεί το ΑΚΕΛ ότι μια ήττα του Σταύρου Μαλά θα είναι το ίδιο οδυνηρή, αν όχι περισσότερο από μια ήττα του Δημήτρη Χριστόφια. Οι συνθήκες είναι σήμερα τόσο άγριες που τίποτε δεν μπορεί να σώσει το ΑΚΕΛ αν φανεί ότι έχει αποδυναμωθεί και ότι οι αντίπαλοί του μπορούν να το πολεμήσουν χωρίς επιπτώσεις. Είναι γι' αυτό που όσο εξελίσσεται η προεκλογική εκστρατεία, τόσο πιο βίαιη θα είναι η σύγκρουση με τους αντιπάλους του Σταύρου Μαλά, τόσο περισσότερο η μάχη θα γίνεται μάχη Αριστεράς-Δεξιάς. Ας μην ξεχνούμε πως ο Νίκος Αναστασιάδης εκπροσωπεί την πιο ακραία έκφραση του νεοφιλελευθερισμού, ενώ ο Γιώργος Λιλλήκας εκφράζει τον πιο άκρατο εθνικισμό και τη μισαλλοδοξία.

Σ' αυτή τη μάχη δεν μπορεί κανένας να μείνει αμέτοχος. Είναι μια μάχη που θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό την πορεία της Κύπρου μέσα από την παγκόσμια οικονομική κρίση που δεν θα μείνει μόνο οικονομική. Ζούμε σε μια εποχή συγκρούσεων και κάθε μάχη έχει τη δική της σημασία. Η υποστήριξη του Σταύρου Μαλά και η συμμετοχή στην προεκλογική του εκστρατεία δεν γίνεται γιατί λέει ωραία λόγια: γίνεται γιατί αυτή η μάχη της Αριστεράς πρέπει να κερδηθεί.



# Το μνημόνιο δεν είναι μονόδρομος

**Η** κρίση της κυπριακής οικονομίας δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από την παγκόσμια οικονομική κρίση και ειδικότερα από την κρίση στην Ευρωζώνη. Η παγκόσμια οικονομία διέρχεται από το 2008 μία συστημική κρίση, κρίση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Ο νεο-φιλελευθερισμός αποτελεί το πλέγμα θεσμών και πολιτικών που έχει θεσμοθετηθεί τα τελευταία τριάντα χρόνια, με απαρχή τον Θατασερισμό, με σκοπό να διαμορφώσει ένα διαφορετικό, πιο ακραίο τρόπο αναπαραγωγής των καπιταλιστικών σχέσεων σε σύγκριση με τη μεταπολεμική περίοδο. Η πλήρης απορρύθμιση των αγορών, η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων, η περριοριστική δημοσιονομική πολιτική, οι ιδιωτικοποιήσεις και η επίθεση εναντίον των συνδικάτων είναι μόνο μερικά παραδείγματα νεο-φιλελεύθερων πολιτικών και πρακτικών που έχουν εφαρμοσθεί από τις άρχουσες τάξεις στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές οικονομίες, αλλά και σε αναπτυσσόμενες χώρες κυρίως μέσω των προγραμμάτων του Δ.Ν.Τ.

Το αποτέλεσμα τριών δεκαετιών νεο-φιλελεύθερων πολιτικών ήταν η αύξηση της ανεργίας, η αύξηση των ανισοτήτων μεταξύ πλούσιων και φτωχών καθώς και η άνιση ανάπτυξη μεταξύ χωρών, η άνοδος και επικυριαρχία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και με επιστέγασμα την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, με καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες που σε κάποιες περιπτώσεις, όπως του ευρωπαϊκού νότου, έχουν πάρει δραματικές διαστάσεις. Η αντίδραση της άρχουσας τάξης σε ευρωπαϊκό αλλά και σε εθνικό επίπεδο και χρησιμοποιώντας με εκβιαστικό τρόπο την κρίση χρέους, κυρίως στις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας, ήταν να εντείνει και να επεκτείνει αυτές τις πολιτικές σε πιο πολλούς τομείς και σε πιο πολλές χώρες και να αρχίσει μια συστηματική προσπάθεια θεσμοθέτησης του νεο-φιλελευθερισμού σε πιο ακραία μορφή και σε εθνικό επίπεδο μέσω των μνημονίων αλλά και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο με την προσπάθεια συνομολόγησης νέας συνθήκης. Αν η κρίση στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες του ευρωπαϊκού νότου δεν μπορεί να απομυνωθεί από την κρίση της Ευρωζώνης και να αντιμετωπισθεί σαν ειδικό πρόβλημα κάθε χώρας ξεχωριστά, όπως προσπαθούν να μας πείσουν οι θεσμικές αρχές της Ε.Ε. και του Δ.Ν.Τ., τότε και η απάντηση της Αριστεράς δεν μπορεί να περιορίζεται σε εθνικό επίπεδο. Ταυτόχρονα με την αντίσταση σε κάθε λογής μνημόνια και στις υποδείξεις της Τρόικας, θα πρέπει να ενδυναμωθεί η συνεργασία και να εντατικοποιηθεί η αντίδραση ενάντια στο νέο κύμα νεο-φιλελεύθερων πολιτικών μεταξύ των συνδικάτων και των κοινωνικών κινημάτων της Ευρώπης που αντιπαλεύουν την οικονομική και κοινωνική αποσύνθεση των χωρών τους. Οι όποιες ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας, όπως και της Κύπρου, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται στα πλαίσια της πανευρωπαϊκής αλλά και παγκόσμιας κοινωνικής κινητοποίησης και της διαμόρφωσης ενός συνολικού αιτήματος για ριζικές οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Η οικονομική κρίση στην Κύπρο είχε σαν αρχική αιτία τις επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στον τουρισμό και στον κατασκευαστικό τομέα και θα έπρεπε να ήταν αναμενόμενες. Η μείωση της δραστηριότητας σε αυτούς τους κύριους τομείς της οικονομίας οδήγησε στην ύφεση η οποία συνεχίζεται τα τελευταία τέσσερα χρόνια και τη σταδιακή αύξηση της ανεργίας η οποία έφτασε σε μεγέθη πρωτόγνωρα για την περίπτωση της Κύπρου. Η δεύτερη φάση στην εξέλιξη της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο είχε εντελώς διαφορετικές διαστάσεις και αντικατοπτρίστηκε σε μικρογραφία τους παράγοντες που οδήγησαν στην παγκόσμια οικονομική κρίση. Η αναφορά εδώ είναι στην κρίση του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο, η οποία

λου. Αυτή η πτυχή της κρίσης, η οποία μπορεί να αποδειχθεί και η πιο καθοριστική, δεν συζητείται καθόλου ούτε από τα κυπριακά ΜΜΕ, ούτε από τους πολιτικούς και φυσικά δεν έχει τεθεί τέτοιο θέμα από την Τρόικα. Η κυπριακή οικονομία κατά τις δεκαετίες του 1980 και 1990 είχε να επιδείξει μιαν υπέρμετρη επικέντρωση στον τομέα του τουρισμού, ενώ οι παραγωγικοί τομείς της γεωργίας και της βιομηχανίας ακολουθούσαν μια φθίνουσα πορεία. Τα ελλείμματα στο εμπορικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

θα οδηγήσει σε παρατεταμένη ύφεση για πολλά χρόνια, η ανεργία θα συνεχίσει να αυξάνεται, οι μισθοί και στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα θα συρρικνωθούν, οι κοινωνικές παροχές και το κράτος πρόνοιας θα δεχθούν τρομερές πιέσεις και θα αρχίσουν να επηρεάζονται τομείς όπως η υγεία και η παιδεία, ο τραπεζικός τομέας θα συνεχίσει να έχει προβλήματα και θα υπάρχει ανάγκη για συνεχή ανακεφαλαιοποίηση λόγω επισφαλών δανείων και στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Οι προοπτικές ανάπτυξης θα έχουν εκμηδενισθεί αφού ούτε ο τουρισμός, ούτε οι κατασκευές αλλά ούτε και οι υπερβάσεις μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη μεγέθυνση της παραγωγής, των εισοδημάτων και της απασχόλησης. Η Τρόικα και οι πολιτικές που προτείνει δεν έχουν σκοπό να δημιουργήσουν συνθήκες ανάπτυξης της οικονομίας ή να αντιμετωπίσουν υπαρκτά προβλήματα και στρεβλώσεις που εμποδίζουν την ανάπτυξη. Σκοπός του μνημονίου είναι η μείωση των μισθών, η αποδόμηση του κοινωνικού κράτους, η «ευελξία» στις εργασιακές σχέσεις, η ιδιωτικοποίηση οργανισμών κοινής ωφελείας αλλά και του συναξιοδοτικού συστήματος και η προστασία των τραπεζών. Η βασική φιλοσοφία αυτού του πλέγματος πολιτικής επικεντρώνεται στην προσπάθεια δημιουργίας συνθηκών επικερδούς συσσωρευσης κεφαλαίου ανεξαρτήτως οικονομικού και κοινωνικού κόστους. Επίσης, η προσπάθεια αυτή συνοδεύεται με θεσμικές κινήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες σκοπό έχουν να περιορίσουν τον όποιο βαθμό ελευθερίας στη διαμόρφωση οικονομικής πολιτικής εξακολουθεί να υπάρχει στις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Το δημοσιονομικό σύμφωνο, η τραπεζική ένωση και ο αναμενόμενος ευρωπαϊκός μηχανισμός στήριξης τείνουν να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο ελέγχου των οικονομιών της περιφέρειας που όχι μόνο περιορίζει την εθνική κυριαρχία αλλά εμπεριέχει έντονα νεο-αποικιακά χαρακτηριστικά. Η κυπριακή κυβέρνηση υποχρεώθηκε να αποδεχθεί το μνημόνιο γιατί δεν είχε, ως όφειλε, εναλλακτική οικονομική πρόταση έξω από τα πλαίσια που επιβάλλει το νεοφιλελεύθερο καπιταλιστικό μοντέλο της Ευρωζώνης. Η αντίθεση των αριστερών πολιτικών δυνάμεων, του εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος αλλά και των απλών πολιτών στο μνημόνιο της Τρόικας θα έπρεπε να ήταν συνολική και κάθετη. Το μνημόνιο θα έχει καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες, όχι μόνο δεν θα οδηγήσει σε ανάπτυξη αλλά θα εντείνει την ύφεση και την αύξηση της ανεργίας. Το πιο πιθανό θα είναι το πρώτο μνημόνιο να το ακολουθήσουν και άλλα,

Πορτογαλία, Ιρλανδία. Τα κύρια συστατικά του κυπριακού μνημονίου συμπεριλαμβάνουν τη δημοσιονομική λιτότητα, εξάλειψη του δημοσιονομικού ελλείμματος σε περίοδο τριών χρόνων, περικοπές στους μισθούς του δημοσίου τομέα, περικοπές στις συντάξεις και στις κοινωνικές παροχές, αύξηση του ορίου συναξιοδότησης, κατάργηση της ΑΤΑ, ιδιωτικοποιήσεις, ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, εμπορία του συνεργατικού πιστωτικού συστήματος από την κεντρική τράπεζα, έλεγχος στις εισροές από το φυσικό αέριο με σκοπό την αποπληρωμή του χρέους. Σε αυτή τη φάση η Κύπρος βρίσκεται στο ίδιο ακριβώς σημείο που βρισκόταν και η Ελλάδα πριν περίπου δύο χρόνια. Η αποδοχή του μνημονίου θα οδηγήσει σε παρατεταμένη ύφεση για πολλά χρόνια, η ανεργία θα συνεχίσει να αυξάνεται, οι μισθοί και στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα θα συρρικνωθούν, οι κοινωνικές παροχές και το κράτος πρόνοιας θα δεχθούν τρομερές πιέσεις και θα αρχίσουν να επηρεάζονται τομείς όπως η υγεία και η παιδεία, ο τραπεζικός τομέας θα συνεχίσει να έχει προβλήματα και θα υπάρχει ανάγκη για συνεχή ανακεφαλαιοποίηση λόγω επισφαλών δανείων και στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Οι προοπτικές ανάπτυξης θα έχουν εκμηδενισθεί αφού ούτε ο τουρισμός, ούτε οι κατασκευές αλλά ούτε και οι υπερβάσεις μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη μεγέθυνση της παραγωγής, των εισοδημάτων και της απασχόλησης. Η Τρόικα και οι πολιτικές που προτείνει δεν έχουν σκοπό να δημιουργήσουν συνθήκες ανάπτυξης της οικονομίας ή να αντιμετωπίσουν υπαρκτά προβλήματα και στρεβλώσεις που εμποδίζουν την ανάπτυξη. Σκοπός του μνημονίου είναι η μείωση των μισθών, η αποδόμηση του κοινωνικού κράτους, η «ευελξία» στις εργασιακές σχέσεις, η ιδιωτικοποίηση οργανισμών κοινής ωφελείας αλλά και του συναξιοδοτικού συστήματος και η προστασία των τραπεζών. Η βασική φιλοσοφία αυτού του πλέγματος πολιτικής επικεντρώνεται στην προσπάθεια δημιουργίας συνθηκών επικερδούς συσσωρευσης κεφαλαίου ανεξαρτήτως οικονομικού και κοινωνικού κόστους. Επίσης, η προσπάθεια αυτή συνοδεύεται με θεσμικές κινήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες σκοπό έχουν να περιορίσουν τον όποιο βαθμό ελευθερίας στη διαμόρφωση οικονομικής πολιτικής εξακολουθεί να υπάρχει στις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Το δημοσιονομικό σύμφωνο, η τραπεζική ένωση και ο αναμενόμενος ευρωπαϊκός μηχανισμός στήριξης τείνουν να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο ελέγχου των οικονομιών της περιφέρειας που όχι μόνο περιορίζει την εθνική κυριαρχία αλλά εμπεριέχει έντονα νεο-αποικιακά χαρακτηριστικά. Η κυπριακή κυβέρνηση υποχρεώθηκε να αποδεχθεί το μνημόνιο γιατί δεν είχε, ως όφειλε, εναλλακτική οικονομική πρόταση έξω από τα πλαίσια που επιβάλλει το νεοφιλελεύθερο καπιταλιστικό μοντέλο της Ευρωζώνης. Η αντίθεση των αριστερών πολιτικών δυνάμεων, του εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος αλλά και των απλών πολιτών στο μνημόνιο της Τρόικας θα έπρεπε να ήταν συνολική και κάθετη. Το μνημόνιο θα έχει καταστροφικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες, όχι μόνο δεν θα οδηγήσει σε ανάπτυξη αλλά θα εντείνει την ύφεση και την αύξηση της ανεργίας. Το πιο πιθανό θα είναι το πρώτο μνημόνιο να το ακολουθήσουν και άλλα,

Ανάγκη για εναλλακτικό οικονομικό πρόγραμμα και κοινό μέτωπο αντίστασης με τα ευρωπαϊκά κινήματα ενάντια στα μέτρα λιτότητας και τον νεο-φιλελευθερισμό



αυξάνονταν συνεχώς σε μη βιώσιμο επίπεδο. Παρεμφερείς δείκτες που σχετίζονται με την παραγωγική βάση της οικονομίας όπως η παραγωγικότητα, τεχνολογική αναβάθμιση, καινοτομία, έρευνα κ.λπ. βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και πολύ πιο κάτω από τον μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε. Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι τουριστικές αφίξεις και τα ανάλογα έσοδα βρίσκονται σε επίπεδη πορεία. Η ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια προήλθε, κατά πρώτο λόγο, μέσω της άνοδου του κατασκευαστικού τομέα η οποία κατέληξε σε φούσκα όσον αφορά στην άνοδο των τιμών των ακινήτων αλλά και στην υπέρμετρη μεγέθυνση στις κατασκευές. Επίσης, η αύξηση του ΑΕΠ τα τελευταία χρόνια βασίστηκε στην κατανάλωση σαν αποτέλεσμα της αύξησης του ιδιωτικού δανεισμού που έχει ένα από τα πιο ψηλά ποσοστά σε σχέση με το ΑΕΠ στην Ευρώπη. Οι πηγές ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας έχουν εκλείψει και οι επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης έχουν φέρει στην επιφάνεια τις δομικές αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας με τον πιο έντονο τρόπο. Οι προτάσεις της Τρόικας και η διαμόρφωση του κυπριακού μνημονίου έχουν ακολουθήσει την πορεία που έχει χαραχθεί στις προηγούμενες περιπτώσεις με μικρές διαφοροποιήσεις: Ελλάδα,

αυξάνονταν συνεχώς σε μη βιώσιμο επίπεδο. Παρεμφερείς δείκτες που σχετίζονται με την παραγωγική βάση της οικονομίας όπως η παραγωγικότητα, τεχνολογική αναβάθμιση, καινοτομία, έρευνα κ.λπ. βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και πολύ πιο κάτω από τον μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε. Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι τουριστικές αφίξεις και τα ανάλογα έσοδα βρίσκονται σε επίπεδη πορεία. Η ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια προήλθε, κατά πρώτο λόγο, μέσω της άνοδου του κατασκευαστικού τομέα η οποία κατέληξε σε φούσκα όσον αφορά στην άνοδο των τιμών των ακινήτων αλλά και στην υπέρμετρη μεγέθυνση στις κατασκευές. Επίσης, η αύξηση του ΑΕΠ τα τελευταία χρόνια βασίστηκε στην κατανάλωση σαν αποτέλεσμα της αύξησης του ιδιωτικού δανεισμού που έχει ένα από τα πιο ψηλά ποσοστά σε σχέση με το ΑΕΠ στην Ευρώπη. Οι πηγές ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας έχουν εκλείψει και οι επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης έχουν φέρει στην επιφάνεια τις δομικές αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας με τον πιο έντονο τρόπο. Οι προτάσεις της Τρόικας και η διαμόρφωση του κυπριακού μνημονίου έχουν ακολουθήσει την πορεία που έχει χαραχθεί στις προηγούμενες περιπτώσεις με μικρές διαφοροποιήσεις: Ελλάδα,



αφού οι δημοσιονομικές επιδιώξεις θα είναι δύσκολο να επιτευχθούν σε συνθήκες εντεινόμενης ύφεσης. Φυσικά οι εργοδοτικές οργανώσεις, οι τράπεζες, οι πολιτικές δυνάμεις της δεξιάς αλλά και σημαντική μερίδα των ΜΜΕ υποδέχθηκαν με ευαρέσκεια τα μέτρα που προτείνει η Τρόικα και έτσι έχει δημιουργηθεί ένα ιδεολογικό πλαίσιο επιβολής του μνημονίου, το οποίο από τη μια μεριά υποστηρίζει ότι η Τρόικα μας επιβάλλει μέτρα τα οποία «θα έπρεπε από μόνοι μας να είχαμε πάρει από καιρό» και από την άλλη όταν τα ουσιαστικά επιχειρήματα εκλείψουν καταλήγει στην εκβιαστική υποταγή ότι χρειαζόμαστε τα δάνεια και πρέπει να συμφωνήσουμε με τους όρους των δανειστών. Ο μόνος τρόπος να αντιμετωπιστούν και οι δύο αυτές ιδεολογικές παραπλανήσεις είναι, πρώτο, η απομυθοποίηση των πραγματικών επιπτώσεων της μνημονιακής πολιτικής χρησιμοποιώντας και την εμπειρία άλλων χωρών και δεύτερο, η εξαιρετικά σημαντικό, η διαμόρφωση ενός εναλλακτικού οικονομικού προγράμματος το οποίο να αντιμετωπίζει τα πραγματικά προβλήματα της οικονομίας και να προσδίδει ουσιαστικές προοπτικές ανάπτυξης. Η διαμόρφωση και η ιδεολογική και πρακτική υιοθέτηση ενός εναλλακτικού οικονομικού προγράμματος ενάντια στις επιταγές της Τρόικας από το εργατικό κίνημα και τις δυνάμεις της Αριστεράς στην Κύπρο, θα πρέπει παράλληλα να αποτελεί τη βάση συνεργασίας με τα κινήματα και πολιτικές δυνάμεις κοινωνικής αντίστασης στην Ελλάδα, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στην Ιταλία, στην Ιρλανδία, στην Ισλανδία, στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Αν υπάρχει κάποια ελπίδα ανακοπή του κατήφορου του νεο-φιλελευθερισμού, της λιτότητας, της ύφεσης και της ανεργίας αυτή βρίσκεται στο συναπάντημα της ταξικής πάλης ενάντια στην επιβολή των μνημονίων και τη διαμόρφωση εναλλακτικού οικονομικού προγράμματος σε κάθε χώρα ξεχωριστά σε ένα πανευρωπαϊκό μέτωπο κοινών αγώνων, με κατεύθυνση μια κοινωνική Ευρώπη συνεργασίας, αλληλεγγύης και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

**Παναγιώτης Παλλίνης**

## Ένα εναλλακτικό οικονομικό πρόγραμμα θα πρέπει να έχει ως βασικούς άξονες τα ακόλουθα:

- Δημοσιονομική σταθεροποίηση στη βάση αύξησης της φορολογίας σε ψηλά εισοδήματα, φορολόγηση της Εκκλησίας, της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και άλλων μορφών πλούτου, μείωση ή περιορισμός αύξησης των ψηλών εισοδημάτων, μείωση των αμυντικών δαπανών.
- Διατήρηση της ΑΤΑ και προστασία χαμηλών και μεσαίων μισθών στον δημόσιο τομέα, προστασία και ενίσχυση των κοινωνικών παροχών και των συντάξεων. Χρονική επέκταση του επιδόματος ανεργίας. Διεξαγωγή συγκριτικής έρευνας του κοινωνικού κράτους στην Κύπρο σε σχέση με χώρες της Ε.Ε.
- Ουσιαστική εθνικοποίηση του τραπεζικού συστήματος και αναδιάρθρωσή του ούτως ώστε να μειωθεί το μέγεθός του και να περιορισθούν οι διεθνείς δραστηριότητές του. Το τραπεζικό σύστημα να λειτουργήσει ως παροχέας δημόσιων υπηρεσιών με πρωταρχική επιδίωξη τον προγραμματισμό και προώθηση των επενδύσεων προς μια αναπτυξιακή κατεύθυνση.
- Διατήρηση όλων των βιώσιμων ημικρα-

τικών οργανισμών υπό τον έλεγχο του κράτους, δημιουργία εργατικών επιτροπών ελέγχου, και επέκταση του κοινωνικού τους ρόλου.
- Διαμόρφωση εναλλακτικού αναπτυξιακού μοντέλου με πρωταρχικό στόχο την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας και συγκεκριμένα επέκταση του γεωργικού και βιομηχανικού τομέα.
- Απομυθοποίηση του επιχειρήματος ότι οι υπερβάσεις εταιρείες αποτελούν τον πιο βασικό πυλώνα της οικονομίας και σταδιακή αύξηση του εταιρικού φόρου με επιδίωξη να μειωθούν οι εισροές ξένων κεφαλαίων οι οποίες έχουν οδηγήσει στην υπερδιόγκωση του τραπεζικού τομέα.
- Μεταρρύθμιση του κράτους με σκοπό να παταχθεί η γραφειοκρατία, η διαφθορά και η αναποτελεσματικότητα.
- Να ενισχυθεί ο κοινωνικό ρόλος του κράτους. Επίσης να ενισχυθούν κρατικοί θεσμοί που συμβάλλουν στη διαμόρφωση και εφαρμογή σχεδιασμού οικονομικής ανάπτυξης όπως η έρευνα, τεχνολογική αναβάθμιση, εκπαίδευση και κατάρτιση.

# Η νίκη του Τσιάβες νίκη των εργαζομένων

**Ζ**ήσαμε πρόσφατα, με χαρά μπορώ να πω, την πέμπτη διαδοχική νίκη του Τσιάβες στη Βενεζουέλα. Για ακόμα 6 χρόνια η δεξιά και οι διεθνείς υποστηρικτές της θα παραμένουν στο ακουστικό τους με αγωνία, κάποιον θαύμα ίσως που θα τους ξαναφέρει στο προσκήνιο και το μεγάλο φαγοπτό που σχεδιάζουν.

Η νίκη του Τσιάβες στηρίχτηκε σε πραγματικό περιεχόμενο ζωής, κι όχι σε ατέρμονα συνθηματολογία βασισμένη σε αφηρημένη και θολή ιδεολογική προσδοκία. Ο Μαρκ Γουέισπροντ έγραφε σε άρθρο του στους Νιου Γιρκ Τάιμς, 11/10/12, ότι από τότε που η κυβέρνηση του Τσιάβες ανέλαβε τον έλεγχο της πετρελαϊκής βιομηχανίας η φτώχεια μειώθηκε στο μισό, ενώ η ακραία φτώχεια περιορίστηκε κατά 70%. Ακόμη κι αν αυτό ήταν το μοναδικό επίτευγμα της κυβέρνησης Τσιάβες, οι εργαζόμενοι και οι φτωχοί της χώρας πάλιν αυτόν θα ανέβαζαν στην εξουσία ελπίζοντας για περισσότερα. Αλλά δεν ήταν το μόνο. Ο Τσιάβες κι η παρέα του γέμισαν τη χώρα με σχολεία, τεχνικές σχολές, λύκεια, ανώτερες σχολές και πανεπιστήμια. Δεν υπάρχει εργαζόμενος στη χώρα, ανεξάρτητα από ηλικία και φύλο, που να μην άρπαξε την ευκαιρία να μάθει γράμματα, κάτι βεβαίως που το δουλίκιο φιλελεύθερο προηγούμενο καθεστώς δεν είχε στη δική του ημερήσια διάταξη. Τα πανεπιστήμια που λειτουργούν τώρα στη Βενεζουέλα ξεπερνούν τα 800. Η παιδεία είναι δωρεάν, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αγκαλιάζει όλους τους πολίτες της χώρας μέσα από ένα άρτια οργανωμένο και λειτουργικό σύστημα υγείας.

Επειδή ο εργατικός και κοινοβουλευτικός έλεγχος είναι κατοχυρωμένος και θεσμοθετημένος, στο μεγαλύτερο μέρος της ενεργειακής βιομηχανίας, τον κατασκευαστικό τομέα, το κρατικό εμπόριο, που περιλαμβάνει κρατικές υπεραγορές με προνομιακές λιανικές τιμές πώλησης, όπου ο μικρομεσαίος παραγωγός διαθέτει απευθείας το προϊόν του, άλλαξε άρδην το πρώην νεοφιλελεύθερο οικονομικό αλαλούμ που ευνοούσε μόνο τους κατέχοντες τον πλούτο, αστούς. Η ανεργία που μετρούσε περίπου 15% μειώθηκε στο 7% με πτωτικές τάσεις. Το επίπεδο ζωής ανέβηκε, και η εργασία από σκληρή και δουλικά αμειβόμενη με ψίχουλα μετατράπηκε σε αξιοπρεπή λειτουργία προστατευόμενη από συνταγματικές νομοθεσίες. Η δημοκρατία ως θεσμός απλώθηκε και στον τελευταίο οργανωμένο

οικισμό, ενώ εκατοντάδες χιλιάδες οικιστικές μονάδες παραδίδονται συνεχώς σε οικογένειες που στερούνταν αυτό το αγαθό. Ο στόχος είναι το χτίσιμο 7 εκατομμυρίων οικιστικών μονάδων για τα επόμενα 10 χρόνια. Είναι πέραν πάσης αμφιβολίας εμφανές ότι ο Τσιάβες κι η κυβέρνησή του διαχειρίζονται τον πλούτο της χώρας προς όφελος των εργαζομένων. Η κατάσταση στη Βενεζουέλα δημιούργησε συνθή-



κες για τη γέννηση παρόμοιων φαινομένων στην κεντρική και νότια Αμερική, γεγονός που έβαλε φωτιά στα οπίσθια των Βορειοαμερικανών πατρών της περιοχής, που αν μπορούσαν να εξαφανίσουν τον Τσιάβες έστω και με ζόρκι θα το έκαναν. Το 2002 μέχρι και πραξικόπημα διοργάνωσαν αλλά δεν τους βγήκε. Εκπότε έχουν επιδοθεί σε ένα «νυν υπέρ πάντων αγώνα» περί τη μελλούμενη μάζα χρησιμοποίησαν τα πάντα. Εχοντας τον έλεγχο σχεδόν σε όλα τα ΜΜΕ ασκούν μια σε τρομακτικό μέγεθος και περιεχόμενο βρομερή προπαγάνδα ελπίζοντας ότι θα απαλλαγούν από τον μισητό ταξικό τους εχθρό.

Ούτε αυτή την φορά τα κατάφεραν αλλά η ψαλίδα του 26% μειώθηκε στο 11%. Αυτό είναι μια προειδο-

ποίηση. Βέβαια οι αστοί δεν μπορούν να αντιπαραβάλουν οτιδήποτε που μπορεί να σταθεί απέναντι στη σαφέστατη βελτίωση στο επίπεδο ζωής των πολιτών στη χώρα. Για τούτο και ο λόγος του Κατρίλε που ηγήθηκε του συνασπισμού των 30 αντιπολιτευόμενων αστικών κομμάτων, ήταν λόγος συναινετικός, εν πολλοίς σοσιαλδημοκρατικός, δηλαδή υποκριτικός.

Όλη η βοήθεια που πήραν οι αστοί από τη μητρόπολή τους, τις ΗΠΑ δηλαδή, μέσα από το κανάλι που ονομάζεται Εθνική Προϊκοδότηση για τη Δημοκρατία προς τις δικές τους ΜΚΟ, δεν κατάφερε παρά να μειώσει στο μισό περίπου τη διαφορά. Εστίασαν την προεκλογική τους εκστρατεία ενάντια στη διαφθορά και την εγκληματικότητα που είναι απολύτως υπαρκτά ως προβλήματα στη Βενεζουέλα. Αυτό που παρεμπιπτόντως ξέχασαν να εντάξουν στην προεκλογική τους εκστρατεία είναι το γεγονός ότι και η εγκληματικότητα και η διαφθορά είναι παιδιά της αστικής τάξης πραγμάτων, που όπως εξηγήθηκε στη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, αυτά θα εξαλείφονταν όσο περισσότερο εδραιώνεται η δίκαιη κοινωνία και βελτιώνεται το επίπεδο ζωής. Τέλος, ο Κατρίλε όσο κι αν μεταμφέστηκε δεν μπορούσε να κάνει τους εργαζόμενους να ξεχάσουν ότι ξεκίνησε με την ακροδεξιά κίνηση «Παράδοση, οικογένεια και ιδιοκτησία» - πόσο όμοια αλήθεια είναι κάποια πράγματα και πόση έλλειψη φαντασίας έχουν οι απανταχού αστοί- ενώ έλαβε μέρος στο πραξικόπημα του 2002.

Να υποθέσουμε επίσης ότι μέρος της ευθύνης για την πτώση των ποσοστών βρίσκει κάποιος και στον προεκλογικό λόγο του Τσιάβες και τις παραχωρήσεις που περιέλαβε στο πρόγραμμά του. Ακόμη όμως και έτσι, η δυναμική είναι παρούσα και η πάλη βρίσκεται σε εξέλιξη. Τα πράγματα ακόμη και αν αλλάζουν προς τη χειρότερη τους μορφή δεν θα είναι ποτέ όμοια με το ασύδοτο αστικό παρελθόν.

Οι εργαζόμενοι γεύτηκαν τη ζωή με αξιοπρέπεια, μορφώθηκαν, άφησαν τη φτώχεια πίσω τους και βρίσκονται μέσα σε μια διαρκή διαδικασία ουσιαστικής αλλαγής. Το να επιχειρήσει να πάρει κάποιος αυτά όλα πίσω θα ήταν κίνηση αυτοκτονίας ακόμη κι αν κατέγραφε προσωρινή νίκη.

**Χρίστος Ζαβρός**

## ΗΠΑ: Η επανεκλογή Ομπάμα

**Τ**ο 2008 ο αμερικανικός λαός ψήφισε τον Ομπάμα εκφράζοντας την επιθυμία για μια διαφορετική ζωή, προσδοκώντας σε ισότητα, αξιοπρέπεια, καλύτερες ευκαιρίες ζωής και προπάντων θέσεις εργασίας. Τα επόμενα 4 χρόνια με το βάθεμα τις κρίσεις, είδαμε να κλαδεύεται το βιοτικό επίπεδο του κόσμου μαζί με τον ενθουσιασμό του. Οι αστοί να καρπούνται επιπλέον πλούτο και η υπόλοιπη κοινωνία να βιώνει πιο έντονα την ύφεση. Στις τελευταίες εκλογές η ψήφος στον Ομπάμα αντικατόπτριζε για πολλούς μιαν ύστατη προσπάθεια να κρατήσουν ζωντανή την ελπίδα να πάνε καλύτερα τα πράγματα, καθώς η οικονομική κρίση ελαύνει όλο και πιο έντονα στις ζωές τους. Για εκατομμύρια Αμερικανούς η ψήφος στον Ομπάμα ήταν ψήφος εναντίον στις περικοπές και τη λιτότητα.

Στην πράξη αυτό που πιθανώς θα εισπράξει ο αμερικανικός λαός είναι αυτά που θέλει να αποφύγει: βάρβαρο της ύφεσης, περικοπές και λιτότητα. Εντούτοις, η εκλογή και επανεκλογή του Ομπάμα στην προεδρία από μόνη της δηλώνει τις τεράστιες αλλαγές που έχουν επέλθει στην αμερικανική κοινωνία καθώς και τις μεγαλειώδεις κοινωνικές διεργασίες που συντελούνται στην υπερδύναμη του πλανήτη, διαμέσου της αλλαγής των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών. Αυτός είναι και ο λόγος που ένας Αφροαμερικανός δημοκρατικός σπάζοντας κάθε προηγούμενο και κόντρα στην αντιδραστική παράδοση του αμερικανικού πουριτανισμού κατάφερε να πιάσει την απελπισία των μαζών, των μειονοτήτων, των μεταναστών, τη δυσφορία των γυναικών και της νεολαίας και να τη μετατρέψει σε ψήφο εναντίον σε ένα συντηρητισμό που διαπύ-

τιζε για δεκαετίες όλη την κοινωνία.

Οι ΗΠΑ είναι ένα τεραστίου μεγέθους πολιτικό και οικονομικό δίκτυο οργανωμένο από το κεφάλαιο για να υπηρετεί τα συμφέροντά του. Οι εργαζόμενοι τυγχάνουν μεταχείρισης ως πληθείοι. Είναι σημειώσιμος ένας μηχανισμός όπου στύβονται οι ζωές τους για να παράγονται τα κέρδη του κεφαλαίου. Οι Δημοκρατικοί και Ρεπουμπλικάνοι είναι αυτοί που συντηρούν αυτό τον μηχανισμό, όμως πλέον ο δικτύος τους έχει σοβαρές τρύπες που αμφισβητούν την υπάρξή του. Ο αμερικανικός καπιταλισμός δεν είναι πλέον σε θέση να προσφέρει οποιαδήποτε ανάπτυξη, αντίθετα είναι το κύριο εμπόδιο.

Οι εκλογές του 2012 κατέγραψαν μια σημαντική διαφοροποίηση στη συνείδηση της αμερικανικής εργατικής τάξης. Η πλειοψηφία της νεολαίας τοποθετείται ενάντια στον καπιταλισμό και δηλώνει υπέρ του σοσιαλισμού. Η πλειοψηφία τάσσεται υπέρ της αύξησης της φορολογίας του πλούτου και εναντίον σε περικοπές κοινωνικών κονδυλίων, συντάξεων, υγείας. Η ήττα του Romney αντιπροσωπεύει τη συντριπτική απόρριψη της ακροδεξιάς και μια στροφή προς τα αριστερά. Στα εκατοντάδες δημοψηφίσματα σε όλη τη χώρα, επικράτησε πλατιά η προοδευτική ψήφος σε σημαντικά ερωτήματα.

Για την πλειοψηφία των Αμερικανών, η οικονομία ήταν το κύριο ζήτημα στις εκλογές. Με εκατομμύρια άνεργους, με τη στασιμότητα και την πτώση των μισθών, με τα μέτρα απορρύθμισης της εργασίας, η κατάσταση είχε φτάσει σε οριακά σημεία για επανεκλογή του Ομπάμα. Αυτοί που κατέβαλαν την υπερπροσπάθεια επανεκλογής του θα αναμύνησαν περισσότερο, τα μέλη

των συνδικάτων, οι γυναίκες, οι Αφροαμερικανοί, οι μειονότητες, η νεολαία, οι άνεργοι, όλοι αναμένουν μεγάλες αλλαγές ειδικά τώρα που δεν υπάρχει η έγνοια της επανεκλογής του. Ακόμα όμως και το πρόγραμμά του για φορολόγηση του πλούτου να καταφέρει να υλοποιηθεί τα οφέλη δεν θα είναι παρά σταγόνα στον ωκεανό, χρειάζονται πολύ μεγαλύτερες τομές. Πολλοί υποστήριξαν τον Ομπάμα χωρίς να διατηρούν ψευδοεπιθέσεις, άλλοι επενδύουν σ' αυτόν ό,τι προσδοκία έκπισαν και θέλουν να πιστεύουν. Η πραγματικότητα όμως είναι σκληρή, ο Ομπάμα αντικειμενικά δεν έχει τα μέσα να εμφανιστεί με ένα New Deal ως νέος Ρούσβελτ, δηλαδή δεν υπάρχουν αφενός τα αποθεματικά στα ταμεία, αφετέρου δεν υπάρχουν οι συνθήκες που υπήρχαν με τον β' παγκόσμιο πόλεμο προ τον πυλών και την Αμερική να προβάλλει σαν η επικυρίαρχη ιμπεριαλιστική δύναμη. Έπειτα, ο Ρούσβελτ είχε υιοθετήσει πολύ πιο προχωρημένα κοινωνικά μέτρα φτάνοντας στο σημείο να συγκροτείται με μονοπώλια, όχι γιατί είχε υπόψη του όποια σοσιαλιστικά μέτρα, αλλά για να προστατέψει τον καπιταλισμό από μιαν ανεξέλεγκτη κοινωνική έκρηξη. Ο ρόλος του Ομπάμα είναι παρόμοιος, να παίξει τον ρόλο του πυροσβέστη. Ενδεχόμενα όμως να αναγκαστεί κάτω από την πίεση των εργαζομένων να πάρει κάποια ριζοσπαστικά μέτρα, αλλά σήματα οι συνθήκες είναι διαφορετικές, η εργατική τάξη είναι πανίσχυρη, και ο ιμπεριαλιστικός ρόλος της Αμερικής στην παρακμή του. Ποιος θα ελέγξει τα πράγματα όταν θα ανοίξει ο ασκός του Αιόλου;

**Χάρης Κ.**

# «100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ, ΣΤ' ΑΧΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ ΈΝΑΝ ΑΙΩΝΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ»

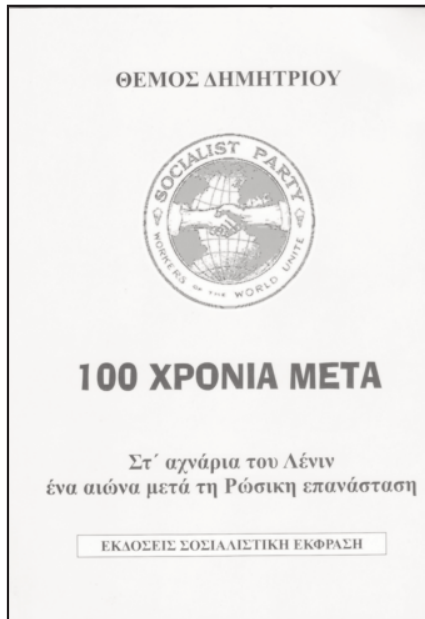
**Σ**ε μια βραδιά που αποδείχτηκε πολύ ξεχωριστή στις 7 Νοεμβρίου, επέτειο της Οκτωβριανής Επανάστασης, η Αριστερή Πτέρυγα τίμησε το γεγονός κάνοντας την πρώτη παρουσίαση του βιβλίου του συντρόφου Θέμου Δημητρίου, με τίτλο «100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ, ΣΤ' ΑΧΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ ΈΝΑ ΑΙΩΝΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ». Ενός βιβλίου που τιμά τη Μεγάλη Επανάσταση και τον ηγέτη της με όλο τον σεβασμό που αξίζει σε τόσο μεγάλα και σπάνια γεγονότα και ανθρώπους, την ίδια ώρα που τολμά να δώσει θεωρητικά όπλα για αποτίμηση λαθών που έγιναν.

Την παρουσίαση έκαναν οι Μερόπη Τιμιλίλη και Μάριος Τεμπριώτης, με τον συγγραφέα να κάνει ολιγόλεπτη παρέμβαση, που ανέδειξαν τη σχέση του βιβλίου με τα άμεσα ζητήματα που απασχολούν το κίνημα τόσο στην Κύπρο όσο και παγκόσμια. Ζητήματα που έχουν να κάνουν με το τι πρακτικά μπορεί να σημαίνει ο σοσιαλισμός σήμερα, τι είναι το μεταβατικό πρόγραμμα, ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός, τι είναι τα κόμματα της εργατικής τάξης για την ίδια και πώς οι επαναστάτες στέκονται απέναντί τους, ποια η σχέση της Ρώσικης Επανάστασης με τα γεγονότα που βρίσκονται σε εξέλιξη μετά το ξεκίνημα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης το 2008.

Στην πορεία των λαών που έχει ξεκινήσει, η Ρώσικη Επανάσταση, ο Λένιν και οι Μπολσεβίκοι θα αποδειχθούν οι πιο πολύτιμες πηγές. Όχι με την έννοια της αντιγραφής των γεγονότων και της αγιοποίησης του ανθρώπου, αλλά με την έννοια της κριτικής προσέγγισης των γεγονότων.

Και αυτό προσπαθεί να κάνει το βιβλίο. Μαζί με μια κριτική προσέγγιση των γεγονότων, μέσα όμως στο ιστορικό τους πλαίσιο, δίνει μια ερμηνεία των γεγονότων που, όπως ακούστηκε από τους παρουσιαστές αλλά και άλλους παρευρισκόμενους, είναι πολύ ξεχωριστή. Η εμβέλεια αυτού του βιβλίου θα κριθεί τελικά από το κίνημα στην Κύπρο και αλλού. Είναι όμως με πολλή περηφάνια που όλοι μας στην Αριστερή Πτέρυγα δώσαμε στην κυκλοφορία αυτό το βιβλίο που περιέχει πολλά

στοιχεία της συλλογικής σοφίας της οργάνωσής μας, αλλά που δύσκολα κάποιος θα μπορούσε να βάλει κάτω στο χαρτί με τον τρόπο που ο Θέμος το έκανε, με την ακρίβεια των τελικών συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε. Το 2008 έχει πια καταγραφεί σαν μια χρονιά μεγάλων ανατροπών όπως και πριν από 22 χρόνια με την κατάρρευση του Σταλινισμού,



αυτή τη φορά όμως από την ανάποδη.

«Το τέλος της ιστορίας», όπως βιάστηκαν να αναγγείλουν ιδεολόγοι και απολογητές του σημερινού συστήματος, αντικαθιστά μια πορεία που θα πρέπει να καταλήξει στο τέλος του καπιταλισμού.

Αν αντί του οριστικού «θα καταλήξει», χρησιμοποιείται το «θα πρέπει να καταλήξει» είναι διότι για να επιτευχθεί το τέλος του καπιταλισμού χρειάζεται η συνειδητή παρέμβαση των ανθρώπων. Ο καπιταλισμός δεν θα εγκαταλείψει την σκηνή από μόνος του. Θα κτυπήσει

το κίνημα χωρίς διαταγμό και χωρίς όρια, όπως δείχνει ακόμα και η Ευρώπη που για δεκαετίες αποτέλεσε παράδειγμα επιτευγμάτων και κοινωνικής ειρήνης, θα χρησιμοποιήσει τον εθνικισμό, τον ρατσισμό, τον φασισμό, τον πόλεμο για να κατευθύνει όσο μπορεί την αγανάκτηση και απελπισία που θα δημιουργεί στους ανθρώπους η κρίση μακριά από τη ρίζα του προβλήματος που είναι ο ίδιος ο καπιταλισμός.

Η σημασία και οι δυνατότητες της συνειδητής παρέμβασης των ανθρώπων είναι η βαθύτερη κληρονομιά της Οκτωβριανής Επανάστασης. Ανθρώπων της καθημερινής ζωής που μέσα από μια πορεία δεκαετιών ανέπτυξαν αναστήματα που τους επέτρεψε να ηγηθούν ολόκληρου λαού στην ανατροπή ενός ολόκληρου κοινωνικού συστήματος.

Στα σίγουρα ο Λένιν δεν ήταν ένας συνηθισμένος άνθρωπος όπως και πολλοί από τους μπολσεβίκους ηγέτες. Αυτό που κύρια όμως τον έκανε διαφορετικό και επέτρεψε το στήσιμο αναστήματος που πολύ σπάνια παρουσιάστηκε στην ιστορία, ήταν η αφοσίωσή του στο κίνημα. Μια αφοσίωση που τον εξόπλισε με τη δύναμη να βάλει προσπάθεια στη μελέτη, κατανόηση και επεξεργασία των ζητημάτων του κινήματος τόσο μεγάλη που ο Τρότσκι θα χαρακτήριζε σαν Ηράκλεια προσπάθεια. (Herculian Labor).

Η μεγαλύτερη τιμή για τον Οκτώβρη του 1917 και τον ηγέτη του θα είναι να ξεθάψουμε την κληρονομιά τους από τόνους σταλινικής διαστρέβλωσης και απέραντης λάσπης που οι ιδεολόγοι και οι μηχανισμοί προπαγάνδας του συστήματος έριξαν και ταυτόχρονα να τα κάνουμε προσπάτ και ανθρώπινα, ειδικά για τη νέα γενιά που αναλαμβάνει το βάρος να τελειώσει αυτό που ξεκίνησε πριν από εκατόν τόσα χρόνια. Σε αυτή την προσπάθεια αισιοδοξούμε να συνεισφέρει το βιβλίο, «100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ, ΣΤ' ΑΧΝΑΡΙΑ

του Λένιν ένα αιώνα μετά τη Ρώσικη Επανάσταση».

**Σωτήρης Βλάχος**

## Βομβιστική επίθεση στην «Μπαράκα»

**Β**όμβα τοποθετήθηκε στα γραφεία της Τουρκοκυπριακής Οργάνωσης Νεολαίας Μπαράκα την Παρασκευή 9 Νοεμβρίου, πράγμα που αποτελεί ένδειξη αυξανόμενης πολιτικής έντασης στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Το γεγονός συμβαίνει στο μέσο οικονομικής και κοινωνικής κρίσης σε εξέλιξη, κατά τη διάρκεια της οποίας η Μπαράκα δραστηριοποιείται σε διάφορα επίπεδα. Με δράση που εκτείνεται από την στήριξη της απεργίας των δημοτικών εργατών που διήρκεσε για μήνες, μέχρι την οργάνωση συνεχόμενων εκδηλώσεων ενάντια στο πακέτο μέτρων οικονομικής λιτότητας που επιβλήθηκε από την Τουρκία, η Μπαράκα επέδειξε θέληση για αντίσταση που ενόχλησε αντιδραστικές δυνάμεις στην κοινότητα. Η Μπαράκα είναι μια οργάνωση με μακρά ιστο-

ρία στον αγώνα για επανένωση της Κύπρου, με καθαρή και συνεπή στάση ενάντια στον εθνικισμό και για την ανάγκη για κοινό αγώνα Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων ενάντια σε όλες τις μορφές εθνικισμού και στις δυο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής.

Η τουρκοκυπριακή κοινότητα έχει μακρά ιστορία βίαιων και θανατηφόρων επιθέσεων από αντιδραστικές, εθνικιστικές δυνάμεις ενάντια σε αριστερά κόμματα, οργανώσεις και άτομα. Αυτές οι μέθοδοι είχαν σχεδόν εντελώς εξαλειφθεί από την κινητοποίηση της τουρκοκυπριακής κοινότητας την προηγούμενη περίοδο. Σήμερα, σε μια περίοδο γενικής υποχώρησης του κινήματος, οι παλιές μέθοδοι έρχονται ξανά στην επιφάνεια. Το γεγονός πρέπει να αποτελέσει προειδοποίηση όχι μόνο για το Τουρκοκυπριακό αλλά και για το ελληνοκυπριακό κίνημα επίσης. Οι σοβινιστές θα

γίνονται ολοένα και πιο επικίνδυνοι όσο το κίνημα υποχωρεί και η λύση του κυπριακού προβλήματος απομακρύνεται περισσότερο στο μέλλον.

Η Μπαράκα έχει όλη μας την υποστήριξη. Αυτή η επίθεση όσο και αν φαίνεται ασήμαντη σήμερα, αποτελεί πιθανόν το προοίμιο αυτού που έρχεται σε μια περίοδο που η κρίση βαθαινει σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Έχουμε τη βαθιά πίστη ότι το τουρκοκυπριακό κίνημα, που έχει ιστορία ενωμένης μαζικής αντίστασης ενάντια στο σύστημα, θα βρει τρόπους ενωμένης αντίδρασης σε αυτή την πρόκληση και θα κάνει καθαρό ότι δεν θα ανεχθεί αυτές τις μορφές εγκληματικής δράσης.

**Αριστερή Πτέρυγα**

## Η κρίση γεννά τον φασισμό

**Τ**ο ξέσπασμα μιας οικονομικής κρίσης, σαν κι αυτής που περνά η ανθρωπότητα σήμερα, φέρνει μαζί της και το ξεκίνημα μιας διαδικασίας συνεχούς διαταραχής των ήρεμων ρυθμών λειτουργίας των κοινωνιών, κύρια στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες καπιταλιστικές χώρες. Ο παγκόσμιος χαρακτήρας της δηλώνει ότι είναι ζήτημα χρόνου να επηρεαστεί ακόμα και η πιο ισχυρή οικονομία. Όταν η κρίση στην Ευρώπη ενταθεί ακόμα περισσότερο τα πράγματα θα είναι εντελώς διαφορετικά από την σημερινή κατάσταση: η Γερμανία με την πιο ισχυρή οικονομία στην Ευρώπη θα αισθανθεί συθέμελα τους κραδασμούς, και τα παλιρροϊκά κύματα θα φτάσουν πίσω στην Αμερική απ' όπου η κρίση ξεκίνησε και έβαλε τις ταξικές δυνάμεις σε διαδικασία αναμέτρησης. Οι εκπρόσωποι του κεφαλαίου και οργανωτές της άναρχης ελεύθερης οικονομίας της αγοράς -μαζί με δυνάμεις της αριστεράς, κύρια τους σοσιαλδημοκράτες ηγέτες- διεξάγουν επίμονο αγώνα διάσωσης του γερασμένου καπιταλισμού. Καμιά κουβέντα δεν βγαίνει από το στόμα τους που να κάνει έστω νύξη για πιθανότητα η κρίση να οφείλεται στη δομή και τη λογική του συστήματος της οικονομίας της αγοράς που γεννά, αναπαράγει και πολλαπλασιάζει την οικονομική και κατά συνέπεια την πολιτική διαφθορά. Οι πολιτικές και τα μνημόνια που επιβάλλουν βασίζονται στις ανάγκες διάσωσης του τραπεζικού συστήματος και της εξυγίανσης της οικονομίας των αστών. Επίσης, διέπονται από τη λογική της αυτοκαταστροφής σημαντικού μέρους παραγωγικών δυνάμεων, που ως μέχρι χθες συντελούσαν στην οικονομική ανάπτυξη και στην ταξική και κοινωνική ηρεμία. Τα αποτελέσματα, που τους ήταν εκ των προτέρων γνωστά, είναι καταστροφικά: το κλείσιμο μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και οι

απολύσεις συνεχίζουν και αυξάνουν την στρατιά εκατομμυρίων ανέργων, πολλαπλασιάζοντας έτσι την πείνα και γενικότερα την φτώχεια. Οι ασταμάτητες αρνητικές επιπτώσεις στον τομέα της παιδείας και ιδιαίτερα της υγείας μετατρέπουν την φτώχεια σε πραγματική δυστυχία για τους ανθρώπους που παράγουν τον πλούτο, δηλαδή την εργατική τάξη. Μαζί βέβαια με αυτά έρχεται και το ζήλωμα κάθε αστικής δημοκρατικής έννοιας και κατάκτησης: η ύπαρξη του υπουργικού και του νομοθετικού σώματος μετατρέπεται σε καθαρά τυπική, νόμοι και σύνταγμα αντικαθίστανται από αποφάσεις μερικών μόνον ανθρώπων· ο ρόλος των πολιτικών υποχωρεί και αναλαμβάνουν τεχνοκράτες όπως τον Λουκά Παπαδήμο (Ελλάδα) και τον Μάριο Μόντι (Ιταλία).

Η διαδικασία των μνημονίων ήταν για το εργατικό κίνημα ένα δυνατό αρχικά σοκ. Όλα τα στρώματα των εργαζομένων και της νεολαίας ζούσαν με τις αυταπάτες των προηγούμενων χρόνων για συνεχή άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Οι αυταπάτες ήταν μέσα τους βαθιά ριζωμένες, η αποδοχή του καπιταλισμού εδραιωμένη και η πίστη στην ηγεσία τους ακλόνητη. Αυτός ήταν ο βασικός λόγος που στα πρώτα στάδια έδειξε ανοχή. Μέρα όμως με την μέρα η σκληρότητα των μέτρων γινόταν και χειρότερη, για εκατοντάδες χιλιάδες εργαζομένων βάρβαρη, η εργατική αριστοκρατία και η μεσαία τάξη κτυπήθηκε. Το εργατικό κίνημα άρχισε ν' αφήνει πίσω τον φόβο και να εντείνει την αντίδρασή του. Οι μάζες όμως είχαν ήδη εισέλθει στο προσκήνιο κι αναζητούσαν διέξοδο· μια τάση εγκατάλειψης του ΠΑΣΟΚ γεννήθηκε· ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν η διέξοδος.

Το ρεύμα προς τον ΣΥΡΙΖΑ έγινε χείμαρρος και στις εκλογές της 17ης Μαΐου 2012 εκτοξεύτηκε από το 4,6% το 2009 στο 16,78%. Η προοπτική να περάσει στις επαναληπτικές εκλογές πρώτο κόμμα και να



σχηματίσει κυβέρνηση ήταν πλέον και ορατή και δυνατή. Μια κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ με το εργατικό κίνημα πίσω του να ριζοσπαστικοποιείται θα έφερνε ανατροπές στις λογικές των μνημονίων. Στον ορίζοντα θα φαινόταν η επαναστατική απειλή για τον ελληνικό καπιταλισμό. Όμως η επανάσταση έχει τη συνήθεια της πυρκαγιάς και απλώνει έξω από τα σύνορα. Γι' αυτό και έγινε ό,τι ήταν δυνατόν να ανακοπεί το ρεύμα υποστήριξης προς τον ΣΥΡΙΖΑ.

Η αστική τάξη, κάτω από τις συνθήκες που έχουμε περιγράψει, στηρίχτηκε στις δυνάμεις της Νέας Δημοκρατίας και σε ό,τι απέμεινε από το σοσιαλδημοκρατικό ΠΑΣΟΚ, με μεγάλη όμως προεκλογική αβεβαιότητα. Ο πολιτικός λόγος της ΝΔ πήρε έντονο εθνικιστικό χρώμα και σε πολλά ζητήματα ταυτίστηκε με την Χρυσή Αυγή. Ακόμα και οι χώροι φιλοξενίας μεταναστών -άνθρωποι πίσω από τα τέλια με άγνωστο μέλλον- δεν παύουν να θυμίζουν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης των ναζί στη Γερμανία. Από την άλλη, υπήρχε και η φανερή ανοχή από το κράτος και τους μηχανισμούς του σε πράξεις στελεχών της Χρυσής Αυγής που έπαιρναν τον νόμο στα χέρια τους και τον καταργούσαν. Η απροκάλυπτη βία μπροστά στα μάτια αστυνομικών δυνάμεων, οι απειλές και οι επιδρομές στελεχών με πρωτοστάτες τους βουλευτές της Χρυσής Αυγής εντάθηκαν μετά το σχηματισμό της κυβέρνησης του Αντώνη Σαμαρά, στελέχη της οποίας φαίνεται να υποβοηθούν το έργο της

Χρυσής Αυγής. Αυτά συνιστούν κρυφή νομιμοποίηση του φασισμού. Η συμπεριφορά αυτή δεν είναι παράξενη για τις ιδιομορφίες της περιόδου. Η αστική τάξη και το πολιτικό της κόμμα η ΝΔ είδαν την Χρυσή Αυγή ως αντίβαρο στην άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ. Γι' αυτό και προσωρινά φλέρταραν μαζί της, παρά το ότι ο φασισμός στηρίζεται στη βία και επιδιώκει την κατάργηση του κοινοβουλευτισμού που δηλώνει την ύπαρξη της αστικής δημοκρατίας. Όπως έγραψε ο Τρότσκι: «Για τη μονοπωλική μπουρζουαζία το κοινοβουλευτικό καθεστώς και το φασιστικό καθεστώς δεν αντιπροσωπεύουν παρά διαφορετικά όργανα της κυριαρχίας της: καταφεύγει στο ένα ή στο άλλο, σύμφωνα με τις ιστορικές συνθήκες».

Ο φασισμός της Χρυσής Αυγής μπορεί να αντιμετωπιστεί είτε με την ανάπτυξη της καπιταλιστικής οικονομίας είτε με την ανατροπή της. Ανάπτυξη όμως καλοδοχεί να έλθει μετά που οι πολιτικές των μνημονίων θα καταστρέψουν ακόμα περισσότερες παραγωγικές δυνάμεις και θα καταδικάσουν δυο-τρεις γενιές να ζήσουν σε φτώχεια και δυστυχία. Γι' αυτό και οι δυνάμεις της αριστεράς καλούνται να αναλάβουν το καθήκον της αντιμετώπισης του φασισμού. Επιβάλλεται ενότητα δυνάμεων, ανάπτυξη αγωνιστικότητας και σχεδιασμός της παραγωγής στη βάση των αναγκών της κοινωνίας.

**Μ. Δημοσθένους**

### Αγνοούμενοι και πολιτική αγυρτεία

Αυτή η εφημερίδα από τα πρώτα χρόνια μετά το '74 στηριγμένη στην απλή λογική έλεγε ότι κανένας αγνοούμενος δεν μπορεί να βρίσκεται στη ζωή και να κρατείται από την Τουρκική πλευρά διότι δεν υπήρχε λογική ή σκοπιμότητα να κρατούν οι Τούρκοι αιχμαλώτους στα κρυφά μετά την επίσημη ανταλλαγή τους μεταξύ των δύο πλευρών τους πρώτους μήνες μετά το '74. Οι κυβερνήσεις μας όμως μαζί και με τις ηγεσίες των κομμάτων, όλα αυτά τα χρόνια από το '74 για λόγους προπαγάνδας στο εσωτερικό και διεθνώς διατηρούσαν αυτό το ζήτημα και το διόγκωναν όσο μπορούσαν σε αριθμούς πιστεύοντας ότι έτσι εκθέτουν σαν βάρβαρη την απέναντι πλευρά, διατηρώντας ταυτόχρονα τον πόνο και την αβεβαιότητα σε όλους τους συγγενείς

των αγνοουμένων. Η απόφαση πριν λίγες μέρες από το δικαστήριο για την υπόθεση του σκοτωμένου Χαράλαμπου Πάλμα φέρνει στην επιφάνεια σε όλο της το μεγαλείο όλη την κουτοπονηριά και την πολιτική αγυρτεία της ηγεσίας της Ελληνοκυπριακής πλευράς. Όχι τυχαία άνθρωποι όπως ο Φερχόιγκεν (επίτροπος για την διεύρυνση τότε της Ευρωπαϊκής Ένωσης) έλεγε αμέσως μετά το δημοψήφισμα του 2004 ότι οι Ελληνοκύπριοι μας ξεγέλασαν - εννοώντας την Ε.Ε. στο σύνολο της. Δυστυχώς η αρχοντοχωριάτικη κουτοπονηριά μας δεν μας αφήνει ακόμα να δούμε ότι στηριγμένοι στο ψέμα μόνο πρόσκαιρα οφέλη μπορούμε να έχουμε.

